

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ลักษณะของสมาชิกที่มีผลต่อความสำเร็จของโรงสีข้าวชุมชน จังหวัดพิจิตร
ผู้เขียน	นางสาวรุ่งนภา นาคเพ็ญ
ปริญญา	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) ส่งเสริมการเกษตร
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ร่ำไพพรรณ อภิชาติพงศ์ชัย ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาวรณ์ โอภาสพัฒนกิจ กรรมการ รองศาสตราจารย์สุทัศน์ จุลศรีไกวด์ กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในพื้นที่ 6 อำเภอของจังหวัดพิจิตรระหว่างเดือนธันวาคม 2547 ถึงเดือนมกราคม 2548 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะของสมาชิกที่มีผลต่อความสำเร็จของโรงสีข้าวชุมชนและหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก กับความสำเร็จของโรงสีข้าวชุมชน รวมถึงปัญหา อุปสรรคของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของโรงสีข้าวชุมชน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ สมาชิกโรงสีข้าวชุมชนในจังหวัดพิจิตร จำนวน 197 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมุติฐานเพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบปกติ (Enter Method)

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกโรงสีข้าวชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 49.01 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีระยะเวลาเป็นสมาชิกโรงสีข้าวชุมชน 3 ปี รายได้เฉลี่ยจากการขายข้าวเปลือกให้แก่โรงสีข้าวชุมชนต่อปี 104,417.06 บาท ส่วนใหญ่มีการเก็บข้าวไว้สำหรับสีเพื่อ

บริโศค 1 ตันต่อปี ข้อมูลเกี่ยวกับโรงสี จากการศึกษาพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงสี โรงสีมีการจัดโครงสร้างค่อนข้างชัดเจน บรรยากาศภายในโรงสีมีความเป็นกันเองและช่วยเหลือกัน สมาชิกมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมและมีความรู้เกี่ยวกับโรงสี สมาชิกเห็นว่าคณะกรรมการมีการบริหารจัดการที่ดี และสมาชิกมีความพึงพอใจในราคาข้าวเปลือกที่ขายให้แก่โรงสีข้าวชุมชน

จากการศึกษาลักษณะของสมาชิกที่มีผลต่อความสำเร็จของโรงสีข้าวชุมชน พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบในการเป็นสมาชิกได้ และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงสี มีการพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีความเสียสละ เห็นแก่ส่วนรวม และมีความเชื่อมั่น ไว้วางใจคณะกรรมการในระดับมาก

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิก กับความสำเร็จของโรงสีข้าวชุมชนพบว่า ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกโรงสีข้าวชุมชน รายได้จากการขายข้าวเปลือกให้แก่โรงสีข้าวชุมชนต่อปี ประสบการณ์ฝึกอบรม ความรู้เกี่ยวกับโรงสี และความพึงพอใจราคาข้าวเปลือก มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความสำเร็จของโรงสีข้าวชุมชน

ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของโรงสีข้าวชุมชน พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการไม่มีลานตากข้าวและไม่มีผู้จ้างของตัวเอง ชาดคนแนะนำเรื่องการปลูกข้าวให้เหมาะกับโรงสีข้าวชุมชน ไม่มีพันธุ์ข้าวนาปรังปลูกตลอดปี ชาดคนแนะนำเรื่องพันธุ์ข้าว ชาดข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรงสีข้าวชุมชน ชาดความรู้เรื่องการทำบัญชี การเป็นหนี้นอกระบบ ต้องรีบขายข้าวเพื่อชำระหนี้ และไม่มีเงินลงทุนเพิ่มหุ้น ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้คือ ควรให้สมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกมานาน และเป็นผู้ที่มีความรู้มาก เข้ามามีบทบาทในการทำงานของโรงสีมากขึ้น โดยการนำความรู้และประสบการณ์ที่มีอยู่มาปรับปรุงการดำเนินงานของโรงสีให้ดียิ่งขึ้น

Thesis Title	Members' Characteristics Affecting the Success of Community Rice Mills, Phichit Province	
Author	Miss. Rungnapa Nakpeng	
Degree	Master of Science (Agriculture) Agricultural Extension	
Thesis Advisory Committee	Assoc. Prof. Rampaipan Apichatpongchai	Chairperson
	Asst. Prof. Dr. Avorn Opatatanakit	Member
	Assoc. Prof. Suthat Julsrigival	Member

Abstract

The research was conducted in six districts of Phichit province during December 2003 to January 2004. The objectives of research were to study the members' characteristic affected on the success of community rice mill, relationship among the success of community rice mill and personal factor and socio-economic of members. Evaluating of problems and obstacles of community rice mill operation were also included.

The studied population included 197 members of community rice mills. Data were collected by interviewing members of community rice mills with questionnaires. Statistical analysis was done by using arithmetic means, minimum and maximum values and percentages. Multiple Regression Analysis by performed by using the Enter Method.

Results of study found that most of the community rice mill members were male with the average age of 49.01 years old, completed primary school, member period averaged 3 years. The average income from selling rice to community rice mills 104,417.06 Baht per annum. Usually, each member stored about 1.0 ton annually of paddy rice and milled for the family consumption. From community rice mill activity evaluation, indicated that most of rice mills had well prepared

structure for operation, members often participated with rice mill activities, relationship among members were quite well. Rice mills had good atmosphere to encourage members to do work and assisted to each other. Results also further revealed that most of members had experiences and gained knowledges in community rice mill services, satisfied management provided by rice mill managing committee and appreciated with rice price selling.

As for members' characteristics affecting the success of community rice mills, it was found that most of member could follow of rule, community rice mills owner feeling, to meet for exchange knowledge, had sacrifice and had full confidence in committee.

Association among the success of community rice mills with the studied independent factors found that there were highly significant relationship with membering period, rice income, training experience, rice mill knowledges, and rice price satisfaction.

Major problems and obstacles in connection with both community rice mills operation and rice mill members were identified as followed : both rice mill and rice mill members lacked of drying ground and storage house or silo. Most of rice mill members required appropriate rice production technologies, off season rice varieties, rice extension personnel, community rice mill information and accounting experience. In addition, hurrying in selling rice after harvesting in order to pay back to non-traditional loaner and insufficient money to increase amount of share holder of rice mills were another major problems involved in this study.

Some usefull suggestions could be made from results of the study such as members who have long membering period, more knowledges and experiences in rice mill activities should give more important roles in operating and managing in order to increase the improvement and success of community rice mills.